

ובהזרה בהיים

גליון שבועי במשנת מרן האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון רל"ד, פרשת ויצא תשפ"ד

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועבודות נפלאים
בזכות רבינו

תורמים ונושעים!!!

קחו חלק בהפצת הגליון ובספרי רבינו האור החיים הק'
ותזכו בעזרת ה' להיות חלק מסיפורי הישועות
צמצמו כעת לטל: 02-8048888

מכתב שהגיע בימים האחרונים למערכת "ובחרת בחיים", מפי בעל המעשה והרי הוא בפניכם ככתבו וכלשונו:

לכבוד מערכת "ובחרת בחיים"
לפני מספר חודשים יצא לי לקרוא בחוברת "אוצר פניני גאוני הדורות והחסידות" את המדור שלכם וקראתי על הסגולה המיוחדת של לימוד פירושה ה"אור החיים" הק' על הפרשה.
הייתי במצב בריאותי מאוד מרואג וקיבלתי על עצמי בל"ג ללמוד כל שבוע את פירושה ה"אור החיים", זה היה במוצ"ש וביום ראשון ראיתי פרסום בעיתון על מבצע על ספרי אור החיים.
באותו שבוע קניתי את הסדרה והתחלתי ללמוד, לא להאמין, בבדיקת ה-MRI שעשיתי זמן מה אחר כך, היה שיפור משמעותי שלא היה כבר הרבה זמן!!!
אשמח אם תפרסמו את הדברים, ותודה רבה על זיכוי הרבים.

חיים ל.

קבלתי ללמוד רבע שעה אור החיים הק', ונושעתי בפרנסה!

פוטרת מעבודתי, ולא מצאתי עבודה אחרת, ושלחתי לכמה מקומות עבודה קורות חיים, ולא חזרו אלי.
בחדש סיון ניגשתי לגאון מורנו רבי יעקב אידלשטיין זצוק"ל רבה של רמת השרון וביקשתי ממנו ברכה לפרנסה, וסיפרתי לו שזה כבר קרוב לשנה שאין לי פרנסה.
ענה לי מורנו זצוק"ל, אנחנו קרובים ליום היארצייט של האור החיים הקדוש, סע לציון ותתפלל שם, ותאמר שאתה מקבל על עצמך ללמוד בכל יום כרבע שעה בספר אור החיים על התורה, ותקצוב זמן של כמה חודשים. וכמוכן שהייתי בטוח בברכתו של מורנו זצוק"ל ומיד קיבלתי על עצמי ללמוד בספר אור החיים, כמו כן עליתי להר הזיתים לציונו של האור החיים הקדוש ביום היארצייט, וביקשתי ברכה לפרנסה טובה, ואמרתי שאני קיבלתי על עצמי ללמוד כך וכך חודשים בספרו הקדוש אור החיים על התורה.
והנה לא עבר חודש מיום היארצייט, וביום בהיר בתחילת חודש מנחם אב, אני מקבל טלפון בהול, התפנה מקום, בא מיד, ובעזרת ה' יתברך התקבלתי לעבודה. והצלחתי במקום עבודתי, ואני ממשיך עד עתה זה כבר שנים רבות, ללמוד בתורתו של האי סבא קדישא האור החיים הקדוש שכל דבריו מאירים ומחזקים ליראת שמים.
ולסיפור זה יש המשך, לאחר שראיתי את הסייעתא דשמיא שהיתה לי, הצעתי לקרוב משפחתי שנפל בעסקי נדל"ן, ואמרתי לו, הרי אתה מוסר שיעור בפרשת השבוע, תקבל על עצמך ללמד בשיעור כמה דקות מספר אור החיים הקדוש על התורה, ובעזרת ה' תראה ישועות בזכותו של אותו קדוש, ובאמת שכך הוא עשה, שהתחיל ללמוד וללמד בספר אור החיים הקדוש, וראה ישועות גדולות.

גם אתם זכייתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?
כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת
p0774702681@gmail.com

שולחן שבת עם האור החיים

ביאור ד' מיני הפסדי הצאן שהזכיר יעקב

וימו קרוי איל, מכל מקום אין זה כעין שגזל, מפני שקודם היה קטן ועתה הוא גדול.
לא אכל גם אם מותר ע"פ דין
על פי זה יתבאר דברי יעקב אבינו עליו השלום באופן זה, שאפילו באופנים שעל פי דין היה יכול לאכול את 'אילי צאנו', והוא באופן שגזל ממנו טלה, ונעשה אצלו איל, וזה קרוי 'אילי צאנו', כלומר, אילים שיצאו וגדלו מתוך צאנו ולאחר מכן נעשו אילים, שבאופנים אלו אינו צריך להשיב אלא טלה, מכל מקום אומר יעקב שלא התנהג כך, אלא לא אכל את 'אילי צאנו' של של לבן, ולא גזל ממנו טלה על מנת שיעשה אצלו איל, כדי לאכול את האיל ולהשיב טלה.

טריפת זאת ודריסת ארי

הענין השלישי שמזכיר יעקב הוא 'טריפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה', שפירושו שאם נטרפו מהצאן היה משלם דמיאם. ביאור הענין הוא, שכוננת יעקב לשני מיני טריפות, טריפת הזאב וטריפת הארי, וחילוק יש ביניהם, שזאב יש לו פחד קצת, ועל כן אינו דורס במקום אלא טורף הבהמה למקומו, מה שאין כן ארי דורס ואוכל הבהמה במקום הימצאה. חילוק נוסף יש ביניהם, שטריפת זאב אחד אינה חשובה אונס, וטריפת ארי היא אונס. על שני מיני טריפות אלו אמר יעקב 'טריפה לא הבאתי אליך'; א. לא טענתי לך 'טריפה', באופן שטרף זאב. ב. 'לא הבאתי אליך' את מה שנשאר מדריסת הארי, שטורף את הבהמה במקום המצאה, ומשאיר את עורה ופרישה, ואפשר להביאם להוכחה על דריסת הארי. זהו גם מה שכפל בהמשך דבריו: א. 'אנוכי אחטנה', את טריפת הזאב שאני חייב על פי דין שילמתי מעצמי. ב. 'מידי תבקשנה', את דריסת הארי שהיא אונס ואינני חייב בה על פי דין, ואף את זה ביקשת ממני ושילמתי.

גנובת יום וגנובתי לילה

הענין הרביעי שמוסיף יעקב להזכיר הוא 'גנובתי יום וגנובתי לילה', וכוננת יעקב בזה היא לומר, שעל כל מיני הגניבות שאירעו חייב אותו לבן לשלם לו, בין אם היו בלילה, ששומר שכן חייב עליהם, ובין אם היו ביום שהן באונס גמור, שכן דרך הגנבים לבוא ביום בכלי זיון ולשדוד ולאנוס את הגנבים, ופטור לשלם עליהם, בכל אופן שילם הכל.

נמצא שבארבעת ענינים אלו שהזכיר יעקב, הוכיח את נאמנותו ללבן, שאף במקום שיכל לשקר כדרך הרועים לא נהג כן, ולא אכל ולקח מצאנו גם באופנים שיכל לעשות כן על פי דין, ואפילו בדברים שאינו חייב בהם, כגון דריסת ארי, וגניבות שהם באונס, בכל אופן שילם ללבן, ובה מוכחת נאמנותו ללא סייג.

זה עשרים שנה אנכי עמך רחל'ה ועזיף לא שפלו ואילי צאנה לא אקלתי. טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה גנבתי יום וגנבתי לילה (לא, לח-לט).

הוכחת נאמנות

לאחר שלבן הפך את כל כלי יעקב, בטענה שמחפש את התרפים, הבין יעקב שלבן חשד בו בגניבת כלים נוספים, ועל כן החל להתעמת עם לבן מדוע הוא חושד בו בגניבה, והלא עשרים שנים שהוא מתעסק עמו, ומעולם לא רימה אותו ולא גנב ממנו כלום.
ובדבריו עומד יעקב אבינו ומפרט ללבן ארבעה מיני הפסדים הרגילים להיות בצאן, אך אצלו לא היו. מענין הפרשה נראה, שכוננתו של יעקב בזה היא להוכיח, שאף שבמשך עשרים השנים שעבד אצלו היו לו אפשרויות והודמנויות שונות לגנוב אותו, אף על פי כן מעולם לא גנב אותו, ויש להתבונן בפירוש פרטי דבריו, וכיצד אכן מוכח מזה שלא גנב אותו.

'לא שכלו' לכאורה לא מוכיח נאמנות

הענין הראשון שאומר יעקב הוא 'רחל'ך ועזיך לא שכלו', שפירושו שהרחלים והעזים לא הפילו ולדותיהם אלא תמיד ילדו כבשים ועזים בריאים, ויש להבין, שהרי ענין זה אינו מוכיח אלא על הברכה ששרתה בצאן, אבל כיצד הוכיח מזה יעקב את נאמנותו ללבן, ואמנם יש שפירשו שאכן לא כוון יעקב אלא להוכיח שברכת ה' שהיתה בצאן היא בזכותו, אולם פשוט הפסוקים מורה כפי שזכר לעיל, שהזכרת כל הפרטים הללו היא להוכיח את נאמנותו ללבן, ולחזק טענתו מדוע חשד בו בגניבה.

דרך רועים לגנוב ולטעון 'שפלו'

ונראה שכוננת יעקב אבינו לומר, שדרך הרועים לגנוב וולדות מהצאן, ולומר לבעל הצאן שוולדות אלו מתו, לכך אמר יעקב 'רחל'ך ועזיך לא שפלו', כלומר, מעולם לא גנבתי מהוולדות ואמרתי לך שהם מתו, ואכן היה זה חסד ה' על יעקב, שהרחלים והעזים לא שכלו, כי אילו היו משכלות, היה ללבן מקום לחשוד בו שגנבם ושיקר לומר שהם שיכלו.

גזל טלה ונעשה איל קונה בשינוי

הענין השני שאמר יעקב ללבן הוא 'ואילי צאנך לא אכלתי'. ויש לפרש עומק כוונת דברי יעקב בהקדם דברי הרמב"ם, שהגוזל טלה ונעשה בידו איל, הרי זה נחשב שינוי והגזל קונה, ואינו חייב להחזיר לו אלא טלה, משום שבהשבת גזילה נאמר 'והשיב את הגזילה אשר גזל', ודרשו בגמרא שצריך להחזיר 'אשר גזל', כלומר, כעין שגזל, ואף שגם טלה קרוי איל, כפי שדרשו מפסוק זה שאף איל בן

באור ההלכה

גידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

חידה שבועית:

איך מבאר רבינו מה היה טענת יעקב ללבן 'גִּנְבֹתִי יוֹם וּגְנַבְתִּי לֵילָה'? פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור גידון אור החיים ושם הפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון. 4. בני חו"ל מתבקשים לכתוב כתובת (אדרעס) בארץ ישראל למקרה של זכייה, שישלח לשם.

האם בן נח מצווה על צער בעלי חיים

אך לשיטת הרמב"ם וספר חסידים דמפרשת בלעם למדו איסור זה, פשוט דגם ב"נ מצווים בו. וכך גם לפי הרמב"ן על התורה דמאיסור אבר מן החי למדו הלכה זו והרי איסור זה גם לב"נ נאמר.

יֵאמָרוּ הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא עַתְּ הֶאֱסַף הַמִּקְנֵה וְגו' (כטו, ז).

רבינו האור החיים הק' כתב, דהא דנעשה שופט להם, הוא לצד צער בעלי חיים דבר תורה, וחש על הצאן עכ"ד.

ומדייקים האחרונים מדבריו (ראה להורות נתן כאן, ועוד), דמשמע שגם בני נח מצווים על צער בעלי חיים. וכבר דנו האחרונים בשאלה זו. בפרי מגדים (או"ח סימן תס"ח משב"ז ס"ק ב') נקט דאין ב"נ מצווים על צער בע"ח ולפיכך לא דן אלא אם מותר לישראל לומר לנכרי לעשות צבע"ח, דאם צבע"ח דרבנן הוי שבות דשבות. ובכל דבריו לא העלה על דעתו דיש בזה איסור על הגוי והישראל עובר בלפני עור ל"ת מכשול, ע"ש. וכ"כ הגאון מבוטשאטש באשל אברהם (או"ח סימן ש"ה) דאין הגוי מצווה בצבע"ח שהרי אין זה משבע ומצוותיהם, ע"ש.

ובספר מנחת אשר (פר' בלק) אומר, ששאלה זו תלויה במקור שממנו למדו איסור זה. דאם למדו איסור זה ממצות הפריקה או מלאו דחסימה, וכן אם מקור האיסור מאיסור החרישה בשור וחמור או מלאו דאותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד ואף אם מקור האיסור היא המצווה ללכת בדרכי ה', כל המצוות הללו לישראל ניתנו ולא לב"נ וא"כ מסתבר דאף מה שלמדו רצון התורה ממצוות אלה בני ישראל מצווין בו ולא ב"נ.

נחזור לדברי רבינו האור החיים הק', בספר להורות נתן (כאן), אומר דאין לדייק דסבירא ליה לרבינו דבן נח מוזהר בלאו של צער בעלי חיים כמו בן ישראל, אלא מטעמים אחרים.

א. אפשר עפ"י מש"כ הר"ן סנהדרין דב"נ מצווה על הצדקה וכמו שנאמר (בראשית יח, יט) ובאברהם לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה וְגו' לְעִשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, וצדקה הוא מגדר רחמנות, וגם מניעת צער בעלי חיים הוא מגדר רחמנות כי המתאכזר על בעלי חיים מתאכזר על הבריות וכמש"כ בשו"ת חכם צבי דהא דישראל מצווה על גזל עכו"ם ואע"ז דכל התורה לישראל נאמרה כדי שלא יתרגל לגזול גם מישראל ע"ש. וה"ה אם יתאכזר לבעלי חיים יתאכזר גם לבני אדם.

ב. או אפשר שהוא מגדר איסור אבר מן החי שנצטוו בו בני נח, שהוא אסור מצד אכזריות שחותר אבר מן החי, וזוהו נלמד כל איסור צבע"ח (וכדברי הרמב"ן הנ"ל). ועיין סמ"ע חו"מ ה' פריקה דצעב"ח בישראל נלמד מחיוב פריקה וטעינה בבהמה ע"ש עכ"ד.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'חיים כולכם היום'

(חלק תשרי-אדר). דרכי חיים והליכות אדם על פי משנת רבינו האור החיים ז"ע, מסודרים ומחולקים לכל ימות השנה ולמועדים.

שם הזוכה פרשת שופטים: ה' זלמן ברוך שאהן מירושלים.

לרגל י"ט כסלו:

ביאור במכתב בעל התניא עפ"י דברי רבינו האור החיים

הגאון רבי יצחק יעקב וייס זצ"ל גאב"ד העדה החרדית כותב דברים נפלאים בדברי רבינו בפרשתנו:

נהנה ידוע מהמכתב שכתב בעל התניא ז"ל להגה"ק בעל קדושת לוי ז"ל, לבשר לו שיצא חפשי מהתפיסה (=במית האסורים), וכתב שם בזה"ל, כי יום זה עשה ד' לנו, ויב"ט כסלו, יום שהוכפל בו כי טוב, יום הילולא רבא דרבינו הקדוש נ"ע, ושקראתי בספר תהלים בפסוק (נה, יט) פְּדֵה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי, קודם שהתחלתי פסוק שלאחריו, יצאתי בשלום מד' שלום ע"כ לשונו הטהור.

ויש לפרש הוונת מה שדייק שבה לו הישועה משונאיו, עם זה הפסוק דפדה בשלום וגו', (ואגב, פסוק זה היא ג"כ פסוק י"ט בקאפיטל ג'ה), בהקדם לפרש הקרא (בפ' ויצא כח, כא) וְשִׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה לִי לְאֵלֵקִים, וראיתי מדקדקים על מה שאמר יעקב, ושבתי בשלום, הרי אמרו חכ"ז (ברכות ס"ד), דלְחֵי יֵשׁ לְגוֹמֵר לְשׁוֹלֵם דּוּקָא.

וי"ל בהקדם דברי התרגום אונקלוס שם, וְהָאָה מִיִּמְרָא דְהָ לִי לְאֵלֵקָא, ותמונה המפרשים על מה שהוסיף תיבת מימרא, שאינו בקרא, ואמרתי הוונת, שכוון בזה לדברי האור החיים הקדוש, שאחיי שדייק איזה דיוקים על הקרא ועל פי רש"י, כתב, והנכון הוא שנתכונן לומר שיתיחד אליו שם ד' לא, כדרך שנתיחד על אבותיו, אלקי אברהם ואלקי יצחק, גם יאמר עליו אלקי יעקב, והוא אומר לי לאלקים, פי' לי ביחוד, ודבר גדול דיבר יעקב בזה, ותמצא שכן ה', דכתי' ויקרא לו א-ל אלקי ישראל, ואחרי כן שלם נדרו אשר נדר לעשות אבן הזאת עכ"ד.

ואלו גם כן דברי התרגום אונקלוס, שהתפלל יעקב, ויהי מימרא

דד' - שיתיחד עליו אליו שם ד', ויאמר עליו - לי לאלקים - א' יעקב. אבל כיון שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב א-ל, הרי שוב אינו איש, ואין ליצה"ר שליטה עליו, ע"כ ייחד שמו ית' עליו, וזוהו נכון מאד ההמשך בקרא, דכיון, ויקרא לו א-ל, שהקב"ה קרא ליעקב א-ל, ע"כ שוב שפיר ייחד עליו שמו ית', וקראו א-ל ישראל. ומה נכון בזה ג"כ הקרא דשבתי בשלום וגו', דכיון שהי' בקשתו, והי' ד' לי לאלקים, כדכתיב בסיפא דקרא, והכוונה שיתיחד אליו שם ד' כנ"ל, וע"כ מטעם שיהי' נקרא א' ולא איש, וע"כ בקש ג"כ בלשונו, ושבתי בשלום, ולא לשלום, דהנה הכותב בעין יעקב (סוף ברכות) כתב, דלשלום משמע שאינו שלם עדיין והשלום למולו, ונפטר שא"א שיוסיף עוד שלימות, אומרים לו לך בשלום, כלומר יה"ד שידיוןך בעוה"ב, כאלו כבר השגת שלימות הראוי, עיין שם, ולפי"ז דעת לנבון ניקל, דלמי שברור שכבר הגיע לשלימות השלם עוד בעוה"ז, י"ל בשלום

וזה י"ל מה שנרמז לבעל התניא ז"ל, בהצמחת ישועתו בקרא הנ"ל, כלומר, שראוי לו לומר פדה בשלום דייקא, שהגיע להשלמות, עד שראוי ליחד אליו הדבור, דאף שאין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על הצדיקים בחייהם, מ"מ כ"ז ביחוד, אבל כל מה שעבר על מרן הגה"ק ז"ל הי' בשביל זכות הרבים להפיץ תורת הבעש"ט זזה"ה, וכמ"ש שם במכתבו ונרמז בסיפא דקרא - כי ברבים הי' עמדי - כיוון שהגיע לכלל זה, שפיר י"ל בשלום, וע"כ סיים ג"כ במכתבו יצאתי בשלום דייקא. ועוד יש להאריך וקצר המצע מהשתרע.

(שו"ת מנחת יצחק - חלק ג סימן ו, ועיי"ש עוד באריכות)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעורר את הלימוד וההבנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצ"ש' בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או אך משתתפים: **מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181**

מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

מחברים לחיים רבי מנחם מנדל פומרנץ שליטיא חייגו: 073-2951871

תורתים סטים ורזאים ישועה

לפרטים: 02-8043333

זבקים בתורת ה'אור החיים'

ליקט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים ז"ע קטעים מוסתרים לעיניו של יום על סדר השנה מצוות מהמדר"ג מנושט רבני מפורסם חיים

מקור הזמנת: 1800-22-55-56